

СТАНОВИЩЕ

**на научните трудове и учебната дейност
на д-р арх. Жечка Великова Илиева,
представени за участие в конкурс за
заемане на академична длъжност „доцент ”
в професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”
по специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“
обявен в ДВ бр. 23 от 14.03.2020 г за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”**

**от: доц.. д-р арх. Пламен Петров Петров
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”
професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия”
специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“**

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър” (ДВ бр. 23 от 14.03.2020 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Архитектура и урбанистика“ към Архитектурен факултет. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър”. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали за участие в обявения конкурс

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат:

**ас. д-р арх. Жечка Великова Илиева, Варненски свободен университет
„Черноризец Храбър”**

За участие в конкурса кандидатът **д-р арх. Жечка Великова Илиева** е представил списък от общо 11 заглавия, в т.ч.: 9 публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми и две монографии. Приемат се за рецензиране десет научни труда – две монографии и осем научни статии. Монографията „Архитектурното наследство на Одесос-Варна – VI в. пр. Хр. - XII в. сл. Хр.“ е основния хабилитационен труд, представен от кандидата за участие в конкурса. Темата на този труд, както и темите на рецензираните девет научни статии, в съответствие с изискванията на чл. 24, ал. 1, т.3 от Закона за развитие на

академичния състав (ЗРАС), не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

2. Данни за кандидата

Жечка Великова Илиева притежава диплома за икономист- бакалавър, специалност "Икономика и управление на строителството" от Стопанския факултет на Икономически университет, гр. Варна от 2000 г. Д-р Арх. Илиева е завършила специалност Архитектура от Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” през 2008г. През 2012 г. кандидатът д-р арх. Жечка Илиева е завършила Курс за професионално обучение на архитекти по опазване на недвижимото културно наследство към Националния институт за недвижимо културно наследство. През октомври 2018 е защитила докторска степен към ВСУ „Черноризец Храбър” с дисертация на тема „Регионални форми на сецесиона в архитектурата на Варна – сравнителни характеристики при детайлно формообразуване“.

От октомври 2008 г. до момента, д-р арх. Жечка Илиева е преподавател в Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър” в направление Теория и история на архитектурата. Работила като архитект - проектант в фирма „Арх консулт“, гр. Варна, където работи и до момента. Има стаж като преподавател в ЦПО „Курортно строителство“ ООД – Варна и в Икономически университет – Варна.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата

Кандидатът д-р арх. Жечка Великова Илиева е представила за участието си в конкурса 11 научни труда – две монографии и девет статии. Арх. Илиева е представила една основна монография, като втората е базирана върху нейния дисертационен труд. Рецензираните тук трудове изцяло са в областта, в която кандидатът специализира - теорията на българското архитектурно наследство и историята на архитектурата. Освен двете монографии, деветте рецензирани статии включват: шест публикации в университетски годишници и алманаси и три публикации в сборници с доклади от научни конференции. Представените публикации изцяло съответстват на изискванията за академични публикации, както са формулирани ЗРАС и ЗВО.

Специално внимание заслужава представения основен труд - монографията „Архитектурното наследство на Одесос-Варна VI в. пр. Хр. - XII в. сл. Хр., (ИК "Геа принт", ел. издание, ISBN 978-619-184-038-0, 2020)

Обектът на изследване е изключително интересен и актуален – Одесос е древно селищно образувание, с многослойни културно-исторически пластове. В архитектурно и урбанистично отношение е извършен прецизен и задълбочен анализ, който е в основата на труда. Обстойно и систематизирано са разгледани многобройните паметници в резервата Одесос-Варна,

каталогизирано е тяхното състояние и са предложени конкретни мерки за тяхното реставриране и експониране. Авторът предлага солидни аргументи относно запазването на архитектурно-историческата среда и нейното бъдещо развитие и използване от поколенията. Важен въпрос е и подчертаната от автора необходимост от подготовката на компетентни специалисти, които понастоящем могат да получат съответните знания в специализираната магистърска програма на ВСУ „Черноризец Храбър“ или в УАСГ. Монографията има подчертан научно-изследователски и приложен характер и напълно задоволява и надхвърля изискванията за академична публикация.

Втората книга е на базата на защитен дисертационен труд, „Регионални форми на сецесиона в архитектурата на Варна – сравнителни характеристики при детайлното формообразуване“ (ИК Геа принт, ел. издание, ISBN 978-619-184-037-3, 2020). Тук отново кандидатът д-р арх. Жечка Илиева предлага обстоен анализ на появата и разпространението на сецесиона в дунавските градове, както и по северночерноморската територия на България. След това авторът съсредоточава вниманието си върху специфичните прояви на стила във Варна. Специално внимание е отделено на архитектите, практикували във Варна през този период и техните сгради. Основният принос на този труд е в анализа и систематизирането на пластичните форми на българския сецесион, които имат свое собствено развитие и логика на формообразуване. Важно е да се отбележи и богатия илюстративен материал, представен в подкрепа на тезите на автора.

Всички представени материали са плод на самостоятелна работа на кандидата д-р арх. Жечка Илиева, които разкриват убедително нейните изследователски умения. Има само една статия, писана в съавторство с проф. д-р арх. Александър Слаев.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Кандидатът д-р арх. Жечка Великова Илиева е преподавала във Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ в продължение на 12 години. През това време е натрупала богат учебно-педагогически опит. Д-р арх. Илиева е разработила самостоятелно 13 лекционни курса, от които седем са в областта на историята на архитектурата и опазването на архитектурното наследство; три в областта на въведението в архитектурното проектиране и естетиката и три курса в областта на управлението на инвестициите и проектирането и дигиталните методи на проектиране.

Кандидатът д-р арх. Жечка Великова Илиева е автор на методическите материали за лекционните курсове по следните дисциплини: Въведение в архитектурното проектиране; Опазване на архитектурното наследство; Мениджмънт и управление на инвестициите; Дигитални методи за проектиране I (AutoCAD); Архитектурна композиция; Национални традиции в българската архитектура; Естетика.

Д-р Илиева участва и в обучението на чуждестранни студенти на английски език като е съставила лекционни курсове и материали за дисциплините: История на архитектурата III част; Съвременна архитектура; Съвременна американска архитектура; Опазване на архитектурното наследство; Естетика;

Д-р арх. Жечка Великова Илиева демонстрира изявен интерес към иновативните методи на обучение. Създава форми на обучение като осигуряване на занимания в практическа среда - организиране на теренни наблюдения, включително в лапидариума на Археологически музей, Варна, архитектурно заснемане на сгради - недвижими културни ценности, организиране участието на студенти в уъркшопове и др.

Особено място в нейната дейност заема съвместната и работа със студенти по различни научноизследователски и художественотворчески проекти. Някои от тях са създаването на електронен архив на архитектурното наследство на Варна, проекта CULTOUR+ „Иновации и изграждане на капацитет в областта на висшето образование за управление на културата, хотелиерството и устойчивия туризъм в Европейските културни маршрути“, подготовка на екип студенти за участие в конкурси, като последния е международен конкурс за „Карин дом“ Варна. Арх. Илиева активно подкрепя и участва в студентската лаборатория „Варна-град за хората“ чрез която няколкократно е привлечан световноизвестния урбанист проф. Ян Геел за лекции и уъркшопове със студенти от ВСУ „Черноризец Храбър“.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

От приносите на кандидата д-р арх Жечка Илиева могат да се отбележат (без списъкът да е изчерпателен) тези от нейния основен хабилитационен труд, разгледан по-горе. Всред тях са идентифициране на конкретните проблеми свързани с липсата на подзаконови нормативни актове за опазване на културното наследство. Оттам са изведени и причините за загуба на автентичност на материалното културно наследство в национален мащаб. Друг съществен принос е привличане вниманието на експертите и архитектурната общност към проблема с опазване на недвижимото културно наследство, което е част от процеса на опазване на сградите и пластичните им елементи. Важен принос е и утвърждаване ролята на културното наследство като ресурс за устойчиво развитие и повишаване качеството на живота, като живото наследство се превърне в стимул за социална и икономическа активност. Друг важен научно-приложен принос е създаването на цялостна платформа със събрания материал за обектите на археологическото наследство на Резервата Одесос – Варна, приложима при проектиране на бъдещи консервационно-реставрационни работи, и създаване на работеща образователна политика за дейности по проучване, опазване и социализиране на археологическия фонд и архитектурните обекти на Варна съвместно с регионален археологически музей-Варна и Община Варна.

Втората представена книга/монография – „Регионални форми на Сецесиона в архитектурата на Варна – Сравнителни характеристики при детайлно формообразуване“, формулира приноси отнасящи се до проучването на появата и разпространението на сецесиона в градовете по крайбрежната дунавска зона и северночерноморската крайбрежна територия на България, включително и Варна и в проектите на варненските архитекти от онзи период. Важен практико - приложен принос е и детайлно разработване на сецесионовия образен апарат по теми като маскарони, прозоречни рамки, пиластрова украса и др., представени в тематични каталози, които могат да се използват в реставрационната практика.

6. Оценка на личния принос на кандидата

Всички представени за рецензиране научни публикации (с изключение на една) са разработени самостоятелно и съдържат значими научни приноси.

7. Бележки и препоръки

Препоръчвам на кандидата д-р арх. Жечка В. Илиева да продължи своите изследвания, свързани с ролята на културното наследство като ресурс за устойчиво развитие на градовете и урбанизираните територии .

8. Лични впечатления

Познавам д-р арх. Жечка В. Илиева от нашата съвместна работа във ВСУ „Черноризец Храбър“ и имам отлични впечатления от нейната отдаденост към студентите и преподаването. За отбелязване е и нейния афинитет към архитектурната теория и уменията ѝ да предаде своята любов към архитектурното наследство на студентите от Архитектурен факултет.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове от д-р арх. Жечка Великова Илиева, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **висока положителна оценка** и препоръчам на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ „Черноризец Храбър“ да избере д-р арх. Жечка Великова Илиева да заеме академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“ по специалност „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“.

12.08. 2020 г.

член на жури:

/...../

доц. д-р арх. Пламен Петров